

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕРОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ВРАЦА“

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2023 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство в област Враца е 9 820 лв. и нараства с 19.8% спрямо 2022 година. За последните десет години (2014 - 2023 г.) общият доход средно на лице от домакинство в областта се увеличава 2.3 пъти.

През периода 2014 - 2023 г. в област Враца са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата в област Враца през 2023 г. е 4 782 лв. и се увеличава с 20.7% спрямо 2022 г. и 2.4 пъти в сравнение с 2014 година;
- Доходите от пенсии през последната година са 3 821 лева. Те нарастват с 16.3% спрямо 2022 г. и почти 3 пъти в сравнение с 2014 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2023 г. са 270 лева. Спрямо 2022 г. се увеличават с 3.4%, а спрямо 2014 г. нарастват с 67.7%;
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата през последната година е 175 лв. и нараства спрямо 2022 г. със 101.1%, а в сравнение с 2014 г. намалява с 34.5%;
- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2023 г. са 270 лева. Те нарастват с 34.3% спрямо 2022 г. и с 57.0% спрямо 2014 година.

В структурата на общия доход в област Враца с най-висок относителен дял е работната заплата. През 2023 г. той е 48.7%, което е с 0.3 процентни пункта повече в сравнение с 2022 г. и с 1.8 процентни пункта повече спрямо 2014 година.

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

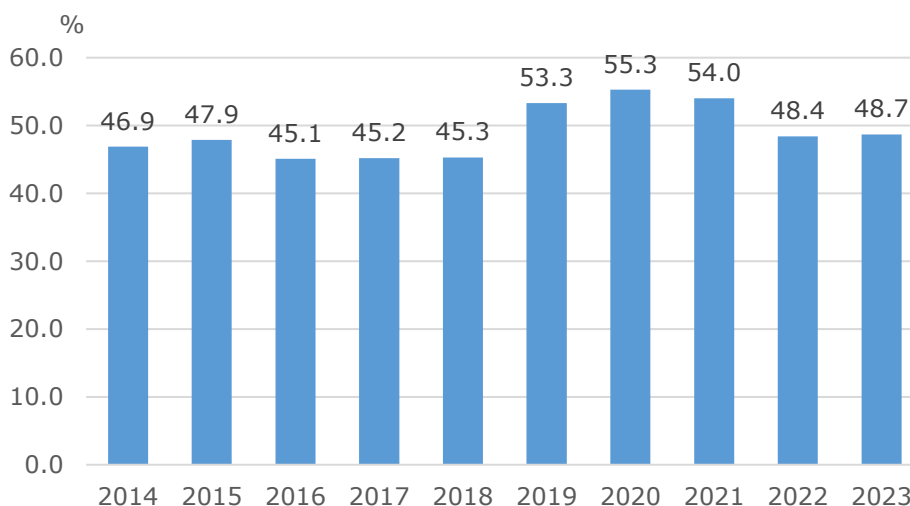
Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 41.7% от общия доход на домакинствата в област Враца през 2023 година.

От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии – 38.9%, който е с 1.2 процентни пункта по-малко в сравнение с 2022 г. и с 6.4 процентни пункта повече спрямо 2014 година.

През 2023 г. относителния дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 2.7%, намалява с 0.5 процентни пункта в сравнение с 2022 г. и с 1.1 процентни пункта - спрямо 2014 година.

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 1.8% през 2023 г. и нараства спрямо 2022 г. с 0.7 процентни пункта, а спрямо 2014 г. намалява с 4.5 процентни пункта.

**Фиг. 1. Относителен дял на дохода от работна заплата в общия доход
на домакинствата в област Враца**

Разходи на домакинствата

През 2023 г. домакинства в област Враца са изразходвали 8 853 лв. средно на лице, което е с 12.1% повече в сравнение с 2022 година. За периода 2014 - 2023 г. разходите на домакинствата се увеличават 2.2 пъти.

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата нарастват от 81.6% през 2014 г. на 82.0% през 2023 година.

През периода 2014 - 2023 г. в област Враца се наблюдават следните промени по отношение на някои видове разходи средно на лице от домакинството:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки в област Враца през 2023 г. са 2 256 лв., или с 5.0% повече спрямо 2022 г. и със 90.9% - в сравнение с 2014 година;
- Разходите за облекло и обувки през 2023 г. са 265 лева. В сравнение с предходната година се увеличават с 16.7%, а спрямо 2014 г. нарастват почти 2.1 пъти;
- Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома) за последната година са 2 175 лева. Те се увеличават с 26.4% в сравнение с 2022 г. и с 2.5 пъти спрямо 2014 година;
- За здравеопазване през 2023 г. са изразходвани 493 лв. - с 12.6% повече от 2022 г. и 2.4 пъти повече спрямо 2014 година;
- За транспорт и съобщения през 2023 г. са похарчени 888 лв., което е с 3.6% по-малко от 2022 г. и 2.1 пъти повече спрямо 2014 година;
- Разходите за свободно време, културен отдих и образование през 2023 г. са 569 лева. В сравнение с 2022 г. те нарастват с 9.2%, а спрямо 2014 г. се увеличават 2.8 пъти;
- През последната година разходите за данъци и социални осигуровки са в размер на 1169 лв. и се увеличават с 31.0% в сравнение с 2022 г., а спрямо 2014 г. нарастват 2.5 пъти.

През 2023 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход в област Враца е 25.5%, което е с 1.7 процентни пункта по-малко в сравнение с 2022 г. и с 3.5 процентни пункта по-малко спрямо 2014 година.

Относителният дял на разходите, свързани с жилището, през 2023 г. е 24.6% от общия разход и нараства спрямо 2022 г. с 2.8 процентни пункта, а в сравнение с 2014 г. увеличава с 3.8 процентни пункта.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 13.2% от общия разход през 2023 г., което е с 1.9 процентен пункт повече в сравнение с 2022 г. и с 1.5 процентни пункта повече спрямо 2014 година.

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. делът на разходите за транспорт и съобщения е 10.1% от общия разход, което е с 1.6 процентни пункта по-малко в сравнение с 2022 г. и с 0.6 процентни пункта спрямо 2014 година.

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата през 2023 година

Потребление на домакинствата

През 2023 г. потреблението на повечето основни хранителни продукти средно на лице от домакинство в област Враца намалява в сравнение с 2022 година. Най-голямото намаление има в потреблението на хляба и тестени изделия - с 14.1 кг, на картофи - с 4.4 кг, на зеленчуци (пресни и замразени) - с 3.2 кг. Увеличение се наблюдава при потреблението на плодове (пресни и замразени) с 3.9 кг., алкохолни напитки с -3.8 л. и безалкохолни напитки с 3.1 литра.

На годишна база намалява потреблението на цигари (от 778 на 738 броя).

Методологични бележки

Данните са получени от тримесечното наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват тримесечно и годишно и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на сайта на НСИ – <https://www.nsi.bg/>, в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в информационната система „Инфостат“.

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Поради извадковия характер на Наблюдението на домакинските бюджети данните по области са обременени с големи стохастични грешки. От 2017 г. те се публикуват в скоби, когато получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка над 10% грешка.

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В
ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА
